

Inspraak Commissie REF 21 september 2023

Fijn om hier weer te staan.

Met veel belangstelling heb ik de gebiedsvisie van de Maashorst gelezen. Een gebiedsvisie waarin ons prachtige en unieke natuurgebied, waar ik heel trots op ben, de aandacht krijgt die ze verdient. Echter zijn er ook zorgen.

Het begint al bij de claim dat de voorliggende conceptgebiedsvisie de uitkomst is van een zorgvuldig proces met partners en burgerparticipatie. Dat vind ik bijzonder, omdat de bijbehorende notitie ons leert dat er door de stakeholders op 23 mei 45 opmerkingen zijn gemaakt, waarvan er op zijn best 5 aanpassingen zijn gehonoreerd. En dat kennelijk zonder de visie te hebben voorgelegd. Zoals een stakeholder treffend vroeg: 'hoe moeten we vragen stellen, zonder het stuk te kennen?'.

Laat ik beginnen met het gegeven dat ik niet enthousiast ben over het voornemen de grote grazers per direct uit te bereiden naar een nader niet gedefinieerd gebied dat we 'kernegebied' noemen, met enkel voorwaarden achteraf. Ik vind het niet kunnen dat je niet pas veiligheidsmaatregelen neemt nadat er ongelukken komen, dat moet daarvóór. Onze inwoners zijn geen proefdieren. Deze werkwijze gaat in tegen de kerntaak als overheid tot het scheppen een veilig leefklimaat voor burgers. Het is de omgekeerde wereld. Net als overigens het plan om tot 2035 een perspectief voor agrariërs op te stellen terwijl al is gestart met het uitkopen van deze. Of het willen zijn van een toeristische trekpleister, maar juist die recreatieve topfunctie voornamelijk verleggen naar zones buiten de gemeentegrenzen, omdat kern Maashorst alleen zeer extensieve varianten van toerisme toe lijkt te willen laten (zie Omgevingsvisie). Overigens is ook die regel in de Omgevingsvisie inconsequent toegepast.

Voor de positieve effecten van de wisent wordt verwezen naar een onderzoek welke is opgenomen in de bijlage. In de gebiedsvisie wordt gepredikt dat de wisent geweldig is voor bosbeheer, omdat het kleine boompjes opeet en zo het gebied reguleert. Procesnatuur, noemen we dat. Dat klonk prachtig en daar wilde ik dus graag meer over weten. Maar wat schetst mijn verbazing? Het onderzoek waarop dit is gebaseerd stelt dit niet alleen gewoon niet, het weerspreekt dit zelfs. Zo is er opgenomen:

'De ontwikkeling van de graslandflora in het wisentgebied verloopt op dezelfde manier als in het taurosgebied ondanks de verschillen in de samenstelling van de grote grazers met verschillend graasgedrag en de verdeling van bossen heiden en grasland. Wisenten knabbelen (browsen) graag aan bomen en maken paden door de dichte opslag van berken, maar **het effect is beperkt**. De wisenten hebben meer voorkeur voor grassen. Dit blijkt ook uit het feit dat de wisenten vaak te vinden zijn op het nieuw toegevoegde stuk grasland aan de Weversweg, waar nog veel eiwitrijk gras als Engels raaigras groeit'.

Voor de volledigheid worden de nadelen van de wisent c.q. de grote grazers in het onderzoek als volgt beschreven:

1. Door het getrap van de grote grazers, duikt voedsel voor dieren als de das dieper onder de grond. Dit heeft zelfs tot effect dat dieren als dassen niet meer in het natuurgebied worden waargenomen, maar vluchten naar bebouwing rondom de Maashorst (Hof van de Toekomst, Klantstraat en de Rondweg Uden).

Inspraak Commissie REF 21 september 2023

2. De oevers met kwetsbare flora wordt stukgelopen. Zeldzame soort H. Physodes is niet meer waargenomen en lijkt uitgestorven; iets wat deels aan de grote grazer wordt gewijd.
3. Wilde bijen zijn achteruitgegaan vanwege het verdwijnen van wilgen door vraat van grote grazers. Dit terwijl bijen het centrum van je biodiversiteit vormen.
4. Een rijke groeiplaats van terrestrische kostmossen aan de Palmenweg is door betreding van grote grazers verloren gegaan. Meer concreet: het aantal soorten kostmossen is gedaald van 26 in 2010, naar 5 in 2020.
5. Terugloop van amfibieën in begrazingsgebied. Dit onder andere vanwege de afname van beschutting.

Hieruit kan geconcludeerd worden dat Natuurgebied Maashorst nog op geen enkele manier klaar is voor deze procesnatuur. Een huis die in de fik staat blus je. Met dit voorstel gooit gemeente Maashorst er enkel brandstof bij. We moeten juist nu zorgen dat we onze biodiversiteit terugkrijgen. We moeten dit niet verder afbreken.

En waarom nu? Het nu laten uitbreiden van de graasgebieden van deze dieren op deze termijn was een scenario dat tot voorkort onvoorstelbaar werd geacht. Zo staat het beleidsdocument vol beschrijvingen dat niet vanaf heden het gebied van de grazers wordt uitgebreid, maar pas gefaseerd en vanaf 2035. Zie hiervoor bijvoorbeeld de beschrijvingen op pagina 16 zesde regel, pagina 45 onderaan en pagina 48 punt 17.

Tot slot de kindervakantieweken die Maashorst rijk is. Met mijn eigen ogen zie ik elk jaar weer met ongelooflijk veel passie en bevoegenheid stichtingen en vrijwilligers weer een geweldige week voor de jeugd van Maashorst te geven. Misschien hebben jullie vroeger ook ooit mee kunnen doen. Voor veel kinderen hét moment waarop zij kennismaken van de natuur in Maashorst en voor een aantal kinderen is dit de enige vorm van vakantie die ze kennen. In de Gebiedsvisie staat opgenomen dat men niet het gevoel moet hebben dat ze worden weggedrukt. Dan hoop ik van harte dat de kindervakantieweken mogen blijven daar waar ze nu zijn. Echter maak ik me daar zorgen over, nu in het document 'aanscherping concept gebiedsvisie De Maashorst naar stakeholdersavond 30 mei 2023' staat beschreven dat evenementen zoals de Maashorst trail zeer verstorend zijn en niet stroken met het 'procesnatuur'. Dit is overtrokken en op niks anders dan een onderbuikgevoel gebaseerd. Sterker nog: volgens pagina 73 van het onderzoek vormt verstoring door toerisme een minder ingrijpende rol op de natuur dan dat de grote grazers vormen.

Laten we nog eens goed naar deze visie kijken en onze goede intenties ombuigen naar goede resultaten.

Ik wens u succes met uw overwegingen.

Met vriendelijke groet,

Christa van de Langenberg